

Kristillinen todistus moniuskontoisessa maailmassa

SUOSITUKSIA MENETTELYTAVOIKSI

JOHDANTO

Lähetystyö kuuluu keskeisesti kirkon perusolemukseseen. Jokaiselle kristitylle kuuluu Jumalan sanan julistaminen ja maailmalle todistaminen. Tällöin on välttämätöntä toimia evankeliumin periaatteitten mukaan osoittamalla täyttä kunnioitusta ja rakkautta kaikkia ihmisiä kohtaan.

Tietoisina jännitteistä eri uskonnollisia vakaumuksia kannattavien ihmisten ja yhteisöjen ja kristillisen todistuksen erilaisten tulkintojen välillä, Paavillinen uskontojen välisen dialogin neuvosto, (the Pontifical Council for Interreligious Dialogue, PCID), Kirkkojen maailmanneuvosto (WCC) ja Kirkkojen maailmanneuvoston kutsumana Maailman Evankelinen Allianssi (WEA) kokoontuivat runsaan viiden vuoden ajan pohtimaan ja valmistelemaan tätä asiakirjaa. Siinä esitellään menettelytapasuosituksia eri puolilla maailmaa tehtävää kristillistä todistusta varten. Asiakirja ei pyri olemaan teologinen julkilausuma lähetystyöstä, vaan sen tarkoituksena on tuoda esille kristilliseen todistukseen moniuskontoisessa maailmassa liittyviä käytännöllisiä asioita.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on rohkaista kirkkoja, kirkkohallituksia ja lähetysjärjestöjä pohtimaan ajankohtaisia käytäntöjään ja käyttämään harkintansa mukaan näitä suosituksia valmistellessaan omia suuntaviivojaan todistus – ja lähetystyötään varten niiden keskuudessa, jotka ovat eri uskontojen kannattajia ja niiden keskuudessa, jotka eivät tunnusta mitään tiettyä uskontoa. On toivottavaa, että kristityt ympäri maailman perehtyvät tähän asiakirjaan ajatellen omia käytäntöjään, joita heillä on todistaessaan uskostaan Kristukseen sanoin ja teoin.

KRISTILLISEN TODISTUKSEN PERUSTA

1. Kristittyjen etuoikeutena ja ilona on saattaa tiedoksi toivo, joka heillä on ja tehdä tämä sävyisästi ja kunnioittavasti (1. Piet. 3:15).
2. Jeesus Kristus on korkein todistus (Joh. 18:37). Kristillinen todistus on aina hänen todistuksensa jakamista; se saa muodon julistuksessa Jumalan valtakunnasta, lähimmäisen palvelemissa ja täydessä itsensä lahjoittamisessa, vaikka se johtaisi ristille. Niin kuin Isä lähetti Pojan Pyhän Hengen voimassa niin myös uskovat lähetetään lähetystyössä todistamaan sanoin ja teoin kolmiyhteisen Jumalan rakkaudesta.
3. Jeesuksen Kristuksen ja varhaisen kirkon esimerkin ja opetuksen pitää olla osviittoina kristilliselle todistukselle. Kahden tuhannen vuoden ajan kristityt ovat pyrkinet seuraamaan Kristuksen tapaa jakaa hyviä uutisia Jumalan valtakunnasta (Luuk. 4:16-20).
4. Kristillinen todistus moniarvoisessa maailmassa sisältää ryhtymisen dialogiin ihmisten kanssa, joilla on monenlaisia uskontoja ja kulttuureja (Ap.t. 17:22-28).
5. Joissakin ympäristöissä kristittyinä eläminen ja evankeliumin julistaminen on vaikeaa, estettyä tai kiellettyä, mutta silloinkin Kristus on valtuuttanut kristityt jatkamaan uskollisesti ja solidaarisuudessa toisiaan kohtaan hänestä todistamista (Matt. 28:19-20; Mark. 16:14-18; Luuk. 24:44-48; Joh. 20:21; Ap.t. 1:8).

6. Jos kristityt ryhtyvät toteuttamaan lähetystyötä asiattomia menetelmiä käyttäen turvautumalla vilpillisiin ja pakottamista sisältäviin keinoihin, he pettävät evankeliumin ja saattavat aiheuttaa muille kärsimystä. Sellaiset käänteet kehottavat katumukseen ja muistuttavat meitä Jumalan jatkuvan armon tarpeesta (Room. 3:23)

7. Kristityt vakuuttavat, että vaikka heidän vastuullaan on Kristuksesta todistaminen, kääntymisen viime kädessä saa aikaan Pyhä Henki (Joh. 16:7-9; Ap.t. 10:44-47). He tunnustavat, että Henki puhaltaa missä tahtoo tavoilla, joita kukaan ihminen ei voi valvoa (Joh. 3:8).

PERIAATTEITA

Kristittyjä kutsutaan hyväksymään seuraavat periaatteet pyrkiessään täyttämään Kristuksen lähetystehtävää erityisesti uskontojen välisissä ympäristöissä.

1. Toimiminen Jumalan rakkaudessa. Kristityt uskovat, että Jumala on kaiken rakkauden lähde ja sen mukaisesti todistaessaan heidät on kutsuttu elämään rakkaudesta ja rakastamaan lähimmäistään niin kuin itseään (Matt. 22:34-40; Joh. 14:15).

2. Jeesuksen Kristuksen seuraaminen. Kaikilla elämän alueilla ja erityisesti todistuksen osalta kristittyjä kutsutaan seuraamaan Jeesuksen Kristuksen esimerkkiä ja opetuksia, jakamaan hänen rakkauttaan, antamaan ylistyksen ja kunnian Jumalalle Isälle Pyhän Hengen voimassa (Joh. 20:21-23).

3. Kristillisiä hyveitä. Kristittyjen esiintymiseen kuuluu rehellisyys, lähimmäisenrakkaus, myötätunto ja nöyryys, ja kaiken arroganssin, alentuvuuden ja väheksymisen voittaminen.

4. Palvelun ja oikeudenmukaisuuden toimet. Kristittyjä kutsutaan toimimaan oikeudenmukaisesti ja rakastamaan hellästi (Miika 6:8). Heitä myös kutsutaan palvelemaan muita ja siten tunnistamaan Kristus vähimmissä sisarissaan ja veljissään (Matt. 25:45). Palveleminen, kuten esimerkiksi koulutuksen, terveydenhoidon, pakolaisavun ja oikeus- ja asianajopalvelujen tarjoaminen, on olennainen osa evankeliumin levittämistä. Köyhyydestä ja puutteesta johtuvien tilanteiden hyväksikäyttöllä ei ole mitään sijaa kristillisessä ulospäin suuntautuvassa työssä. Kristittyjen pitäisi palvelutoiminnassaan täysin sanoutua irti ja pidättyä tarjoamasta minkäänlaisia taloudellisia etuja, palkkiot tai palkintoja.

5. Arvostelukyvyn käyttö parantavissa palveluissa. Oleellisena osana evankeliumin todistusta kristityt "harjoittavat parantavia toimintoja". Tässä toiminnassa heidän tulee kiinnittää huomiota arvostelukykyynsä, kun he toteuttavat näitä palveluja. Tähän kuuluu ihmisarvon kunnioittaminen ja sen varmistaminen, että ihmisten haavoittuvuutta ja tarvetta paranemiseen ei käytetä hyväksi.

6. Väkivallasta luopuminen. Kristittyjä kutsutaan luopumaan todistustyössään kaikesta, psykologisesta tai sosiaalisesta, väkivallasta ja vallan väärinkäytöstä. He myös torjuvat uskonnollisen tai maallisen viranomaisen harjoittaman väkivallan, epäoikeudenmukaisen syrjinnän tai sorron, mukaan lukien jumalanpalveluspaikkojen, pyhien symbolien tai tekstien vahingoittamisen tai tuhoamisen.

7. Uskonnon- ja vakaumuksen vapaus. Uskonnonvapaus sisältää oikeuden julkisesti tunnustaa, harjoittaa ja levittää omaa uskontoaan ja vaihtaa uskontoa; se johtuu ihmispersoonaan kuluva

tietystä arvokkuudesta, joka perustuu siihen, että luomisessa kaikki ihmiset on tehty Jumalan kuvaksi ja kaltaiseksi (1. Moos. 1:26). Siksi kaikilla ihmisillä on yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet. Siellä missä uskonto välineellistetään poliittisiin päämääriin, tai missä ilmenee uskonnollista vainoa, kristityt on kutsuttu antamaan profeetallinen todistus ja sanoutumaan irti sellaisista hankkeista.

8. Molemminpuolinen kunnioitus ja solidaarisuus. Kristittyjä kutsutaan sitoutumaan ja työskentelemään kaikkien ihmisten kanssa toisiaan kunnioittaen ja edistäen yhdessä oikeudenmukaisuutta, rauhaa ja yhteistä hyvää. Uskontojenvälinen yhteistyö on sellaisen sitoutumisen olennainen ulottuvuus.

9. Kaikkien ihmisten kunnioittaminen. Kristityt tietävät, että evankeliumi sekä haastaa että rikastuttaa kulttuureja. Silloinkin kun evankeliumi haastaa kulttuurien tiettyjä puolia, kristittyjä kutsutaan kunnioittamaan kaikkia ihmisiä. Kristittyjä myös kutsutaan havaitsemaan omissa kulttuureissaan elementtejä, joita evankeliumi kyseenalaistaa.

10. Väärästä todistuksesta pidättäytyminen. Kristittyjen puheen on oltava vilpitöntä ja kunnioittavaa; heidän on kuunneltava oppiakseen ja ymmärtääkseen toisten uskomuksia ja käytäntöjä ja rohkaistua tunnustamaan ja arvostamaan sitä, mikä heillä on totta ja hyvää. Mikä tahansa kommentti tai kriittinen ele pitäisi tehdä molemminpuolisen kunnioituksen hengessä ja tulisi varmistaa, ettei anna toisista uskonnoista väärää todistusta.

11. **Henkilökohtaisen harkinnan takaaminen.** Kristittyjen tulee huomioida, että uskonnon vaihtaminen on jokaiselle merkittävä askel. Jokaisen henkilökohtaisen valinnanvapauden turvaamiseksi on koko prosessille annettava riittävästi aikaa, aikaa niin asiaankuuluvaan pohdiskeluun kuin itse prosessiin valmistautumiseen.

12. Uskontojenvälisten yhteyksien rakentaminen. Kristittyjen pitäisi jatkaa kunnioitukseen ja luottamukseen perustuvien yhteyksien rakentamista eri uskontoihin kuuluvien ihmisten kanssa ja näin edistää syvempää molemminpuolista ymmärtämistä, sovintoa ja yhteistyötä yhteisen hyvän eteen.

SUOSITUKSIA

Kolmas konsultaatio, jonka järjestivät Kirkkojen maailmanneuvosto Maailman Evankelisen Allianssin (WEA) tuella ja Pyhän istuimen (Vatikaani) Paavillinen uskontojen välisen dialogin neuvosto (PCID) ja johon osallistuivat suurimmat kristilliset uskonyhteisöt (katolilaiset, ortodoksit, protestantit, evankeliset ja helluntailaiset), työskenteli ekumeenisen yhteistyön hengessä ja valmisti tämän asiakirjan, että kirkot, kansalliset ja alueelliset tunnustukselliset yhteisöt ja lähetysorganisaatiot, ja erityisesti ne, jotka työskentelevät uskontojenvälisissä ympäristöissä, ottaisivat sen huomioon ja suosittelee, että nämä yhteisöt:

1. *tutkivat* tässä asiakirjassa esitettyjä asioita ja missä mahdollista, *muotoilevat* kristillistä todistusta koskevien menettelytapojen suuntaviivat niin, että ne ovat käyttökelpoisia heidän omissa ympäristöissään. Missä mahdollista, näin tulee toimia ekumeenisesti ja konsultoida muiden uskontojen edustajia.

2. *rakentavat* kunnioitukseen ja luottamukseen perustuvia yhteyksiä kaikkien uskontojen kannattajiin erityisesti institutionaalisella tasolla kirkkojen ja muiden uskontojen yhteisöjen välillä,

osallistamalla jatkuvaan uskontojenväliseen dialogiin osana kristillistä sitoutumistaan. Tietyissä ympäristöissä, joissa vuosikausien jännitteet ja konfliktit ovat luoneet syviä epäluuloja ja luottamus on menetetty yhteisöjen välillä ja yhteisöjen keskuudessa, uskontojenväläinen dialogi voi tarjota uusia tilaisuuksia konfliktien ratkaisemiseen, oikeudenmukaisuuden palauttamiseen, muistojen paranemiseen, sovintoon ja rauhan rakentamiseen.

3. *rohkaisevat* kristittyjä *vahvistamaan* omaa uskonnollista identiteettiään ja uskoaan samalla kun he *syventävät* tietojaan ja ymmärrystään erilaisista uskonnoista ja näin tehdessään myös ottamaan huomioon noiden uskontojen kannattajien näkökulmat. Kristittyjen pitäisi välttää esittelemästä virheellisesti erilaisten uskontojen ihmisten vakaumuksia ja käytäntöjä.

4. *tekevät yhteistyötä* muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa ottamalla osaa uskontojenväliseen vaikuttamistoimintaan oikeudenmukaisuuden ja yhteisen hyvän edistämiseksi ja missä mahdollista, yhdessä muiden kanssa osoittavat solidaarisuuttaan niille, jotka ovat konfliktitilanteessa.

5. *kehottavat* hallituksiaan varmistamaan, että uskonnonvapautta kunnioitetaan kunnolla ja monipuolisesti käsittäen, että monissa maissa uskonnollisia instituutioita ja henkilöitä estetään toteuttamasta missiotaan.

6. *rukoilevat* lähimmäistensä ja näiden hyvinvoinnin puolesta ymmärtäen, että rukoileminen on olennaista sille, keitä me olemme ja mitä me olemme sekä Kristuksen missiolle.

LIITE: Asiakirjan tausta

1. Tämän päivän maailmassa on lisääntyvästi yhteistyötä kristittyjen keskuudessa ja kristittyjen ja eri uskontojen seuraajien välillä. Pyhän istuimen (Vatikaani) Paavillisen uskontojen välisen dialogin neuvostolla (PCID) ja Kirkkojen maailmanneuvoston ohjelmalla Uskontojen välinen dialogi ja yhteistyö (WCC-IRDC) on tällaisen yhteistyön historia. Esimerkkeinä teemoista, joita koskien PCID ja IRDC ovat aikaisemmin tehneet yhteistyötä ovat: Uskontojenväläinen avioliitto (1994-1997), Uskontojenväläinen rukoileminen (1997-1998) ja Afrikkalainen uskonnollisuus (2000-2004). Tämä asiakirja on tulos näiden yhteistyöstä.

2. Nykyään maailmassa on lisääntyvästi uskontojenvälisiä jännitteitä, joihin sisältyy väkivaltaa ja ihmishenkien menetyksiä. Poliitikalla, taloudella ja muilla tekijöillä on osansa näissä jännitteissä. Myös kristityt ovat toisinaan mukana näissä konflikteissa, joko vapaaehtoisesti tai pakolla, joko vainottuina tai väkivaltaan osallistuvina. Vastauksena tähän PCID ja IRDC päättivät kohdata ongelmat ryhtymällä yhteiseen prosessiin suositusten luomiseksi yhteisiksi menettelytavoiksi kristillisessä todistustoiminnassa. WCC-IRDC kutsui Maailman Evankelisen Allianssin (WEA) osallistumaan tähän prosessiin, ja he ovat ilolla niin tehneet.

3. Aluksi pidettiin kaksi konsultaatiota: ensimmäinen Larinossa, Italiassa, vuonna 2006 otsikolla "Todellisuuden arviointia", missä eri uskontojen edustajat jakoivat näkemyksiään ja kokemuksiaan kääntymisen kysymyksestä. Konsultaation julkilausumassa on kohta: "Me vakuutamme, että vaikka jokaisella on oikeus kutsua toisia ymmärtämään uskoansa, sitä ei pitäisi toteuttaa vahingoittamalla toisten oikeuksia ja uskonnollisia tunteita. Uskonnonvapaus velvoittaa meitä kaikkia tasapuolisesti yksiselitteiseen vastuuseen kunnioittaa myös muita uskoja kuin omaamme, eikä koskaan mustamaalaamaan, parjaamaan tai vääristelemään niitä todistaakseen oman uskon ylemmyyttä."

4. Toinen, kristittyjen keskinäinen konsultaatio, pidettiin Toulousessa, Ranskassa, vuonna 2007, pohtimalla samoja kysymyksiä. Tällöin keskusteltiin perusteellisesti kysymyksistä *Perhe ja yhteisö, Toisten kunnioittaminen, Talous, markkinointi ja kilpailu, ja Väkivalta ja politiikka*. Pastoraaliset ja missionaariset kysymykset näiden teemojen äärellä muodostivat taustan teologiselle pohdinnalle ja periaatteille, jotka tuotettiin tähän asiakirjaan. Kukin kysymys on tärkeä itsessään ja ansaitsee enemmän huomiota kuin voidaan antaa näissä suosituksissa.

5. Kolmannen (kristittyjen keskinäisen) konsultaation osanottajat tapasivat Bangkokissa, Thaimaassa, 25-28. 1. 2011 ja viimeistelivät tämän asiakirjan.

Käännös: Timo Vasko. (Tämän asiakirjan vaiheista katso myös: Lähetysteologinen Aikakauskirja nro 13, 2010, sivut 42-43).